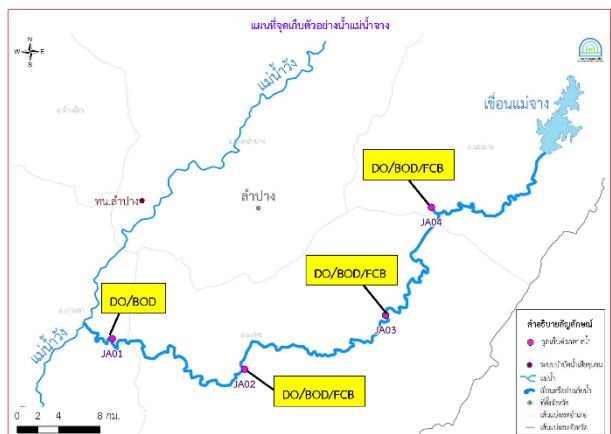
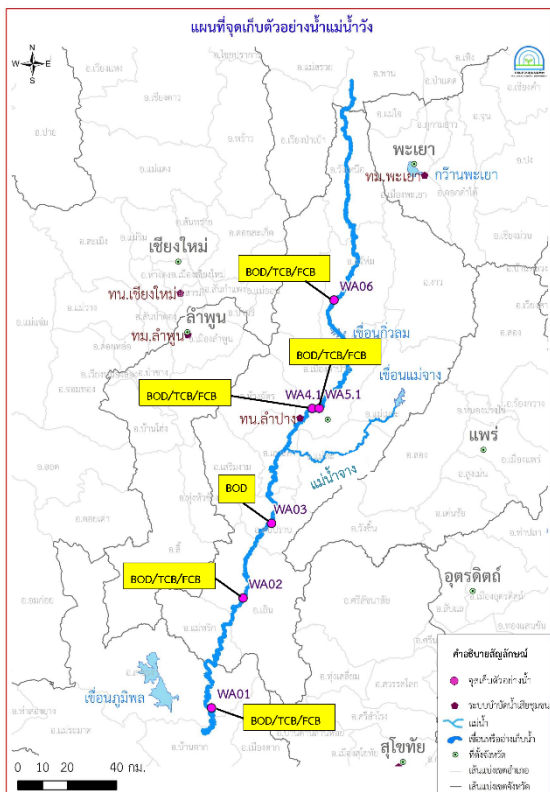

แผนปฏิบัติการยกระดับคุณภาพน้ำลุ่มน้ำวัง พ.ศ. 2564 - 2570

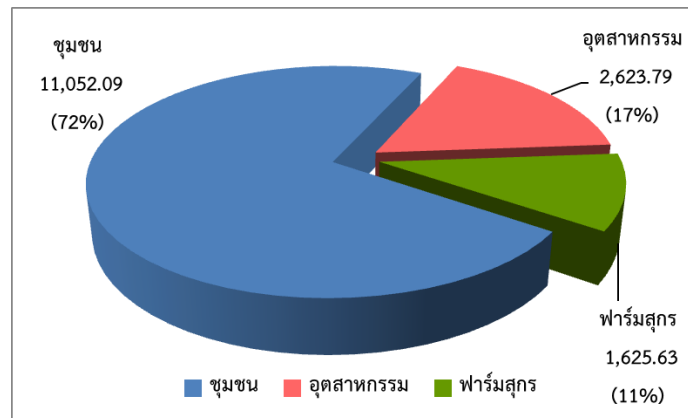
ส่วนแผนงานและประมวลผล กองจัดการคุณภาพน้ำ

พื้นที่ลุ่มน้ำวัง มีแม่น้ำสายสำคัญ ประกอบด้วย **แม่น้ำวัง** ซึ่งตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง กำหนดประเภทของแหล่งน้ำในแม่น้ำวัง ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอนที่ 27 ง วันที่ 16 มีนาคม 2549 กำหนดให้เป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 3 แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภคโดยผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติ และการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไวก่อน และการเกษตร และ**แม่น้ำจาง** เป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 2 ตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง กำหนดประเภทของแหล่งน้ำ ในแม่น้ำจาง ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนพิเศษ 71 ง วันที่ 11 เมษายน 2551 สามารถใช้ประโยชน์ในการอุปโภคและบริโภคโดยผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติ และการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไวก่อน การอนุรักษ์สัตว์น้ำ การประมง การว่ายน้ำ และกีฬาทางน้ำ จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในช่วง 5 ปี (พ.ศ. 2557 - 2561) พบว่า แม่น้ำทั้ง 2 แห่ง มีคุณภาพน้ำไม่เป็นไปตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่กำหนด โดยแม่น้ำวัง มีพารามิเตอร์ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ได้แก่ ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และแบคทีเรียกลุ่มฟิคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ส่วนแม่น้ำจาง มีพารามิเตอร์ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ได้แก่ ออกซิเจนละลาย (DO) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) และแบคทีเรียกลุ่มฟิคอลโคลิฟอร์ม (FCB) รายละเอียดแสดงดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 แผนที่จุดเก็บตัวอย่างน้ำที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน

จากการประเมินปริมาณความสกปรกจากแหล่งกำเนิดมลพิษที่ระบายลงสู่ลุ่มน้ำวัง มีปริมาณความสกปรกที่ระบายลงสู่ลุ่มน้ำวัง รวมทั้งสิ้นประมาณ 15,301.51 กิโลกรัมปีโอดีต่อวัน โดยแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีสัดส่วนปริมาณความสกปรกมากที่สุดที่ระบายลงสู่ลุ่มน้ำวัง คือ ชุมชน รายละเอียดแสดงดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 แสดงสัดส่วนปริมาณความสกปรกจากแหล่งกำเนิดมลพิษแต่ละประเภทที่ระบายลงสู่ลุ่มน้ำวัง

ทั้งนี้เพื่อให้คุณภาพน้ำในแม่น้ำวัง และแม่น้ำจาง เป็นไปตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่กำหนด กรมควบคุมมลพิษจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการระดับคุณภาพน้ำลุ่มน้ำวัง โดยมีระยะเวลาในการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2564 - 2570 เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาพร้อมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยได้กำหนดมาตรการการดำเนินงาน 5 มาตรการ ได้แก่

มาตรการที่ 1 ป้องกัน ควบคุม กำกับดูแล และบังคับใช้กฎหมาย โดยการสำรวจแหล่งกำเนิดมลพิษ และควบคุม กำกับ ดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษให้ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม มีการส่งเสริมให้มีการจัดการน้ำเสีย ณ แหล่งกำเนิด

มาตรการที่ 2 ลดการระบายน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำ โดยการก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน และจัดทำแนวทางการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนที่มีอยู่เดิม โดยการปรับปรุงและขยายแนวท่อรวบรวมน้ำเสีย และปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ และจัดทำแนวทางการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย มีการส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ และประเมินศักยภาพในการรองรับมลพิษของลุ่มน้ำวัง เพื่อกำหนดอัตราการระบายมลพิษลงสู่แหล่งน้ำ

มาตรการที่ 3 ติดตามตรวจสอบ และเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ โดยติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในแม่น้ำวัง และแม่น้ำจางอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเฝ้าระวังคุณภาพน้ำโดยสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำอัตโนมัติ เชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรายงานต่อสาธารณะ

มาตรการที่ 4 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งน้ำ โดยการควบคุมปริมาณและรักษาระดับน้ำ รวมทั้งขุดลอกลำน้ำเพื่อกำจัดวัชพืชน้ำ/ผักตบชวา

มาตรการที่ 5 สร้างการมีส่วนร่วม และจิตสำนึกให้กับทุกภาคส่วน โดยการจัดอบรมเครือข่ายภาคประชาชน เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) และเยาวชน เพื่อให้ตระหนักถึงการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า การจัดการน้ำเสียในบ้านเรือน เช่น การทำถังดักไขมันอย่างง่าย ตลอดจนการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำและการระบายมลพิษจากแหล่งกำเนิด พร้อมทั้งมีการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการน้ำเสีย

ทั้งนี้ กรมควบคุมมลพิษได้จัดส่งแผนปฏิบัติการยกระดับคุณภาพน้ำลุ่มน้ำวัง พ.ศ. 2564 - 2570 ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเพื่อประกอบในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำวัง ซึ่งมีคณะกรรมการลุ่มน้ำวังเป็นแกนหลักในการประสานเครือข่ายและเชื่อมโยงภาคส่วนต่างๆ ในระดับพื้นที่ ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคมในพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อน ติดตามประเมินผลและกำกับการดำเนินงาน วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และร่วมให้ข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผน โดยหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำมาตรการการดำเนินงานไปใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ และการจัดทำคำขอตังงบประมาณในงานรับผิดชอบของตนได้ สำหรับภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และประชาชน สามารถนำโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไปดำเนินการและร่วมกันเฝ้าระวังคุณภาพน้ำและการระบายมลพิษจากแหล่งกำเนิด